

mentrum

Arkin

Genezen of herstellen?

Robin Van Eck

Arts in opleiding tot psychiater (aios)

Supervisoren: dr. Astrid Vellinga en prof. dr. Lieuwe de Haan

8 december 2016

Aanleiding

- Wel symptomen, toch hersteld
- Hoe hangt herstel samen met symptomen?

Onderzoeksvraag

- Wat is de samenhang tussen symptoomernst en ervaren herstel bij EPA-patiënten?
- Literatuur: correlatie -0,2
- Relevantie
  - Behandeling
  - Meten van uitkomsten

Verklaring begrippen

- Genezen → Symptoomernst en -reductie
- Persoonlijk herstel: ervaring
  - 1) Verbondenheid
  - 2) Hoop en optimisme over de toekomst
  - 3) Identiteit
  - 4) Betekenis in het leven
  - 5) Empowerment

Steekproef Mentrum

- 5 FACT-teams Amsterdam-West
- Periode: september 2015 – september 2016

Inclusie/exclusiecriteria

- Inclusie:
  - 18 jaar of ouder
  - EPA
- Exclusie:
  - Onvoldoende Nederlandse taal
  - Onvoldoende in staat tot:
    - informed consent
    - interview van 30 min.

Procedure

- Werving via:
  - Flyers/posters in wachtkamer
  - Teams/individuele behandelaren
- Interview met patiënt
- Interview met behandelaar

Vragenlijsten

Lijst	Aantal items	Score	In te vullen door
Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS)	24 (14+10)	1-7	Onderzoeker
Positive	5		
Negative	7		
Mood	6		
Excitement	8		
Health of the Nation Outcome Scale (HoNOS)	12 (+3)	0-4	Behandelaar
Behaviour	3		
Impairment	2		
Symptoms	3		
Social functioning	4		
Mental Health Recovery Measure (MHRM)	30	1-5	Patiënt
Self-empowerment	13		
Learning & new-potentials	15		
Spirituality	2		

Lukoff, 1986

Wing, 1998

Young and Bullock, 2003

Van Nieuwenhuizen, 2014

Voorbeeldvragen MHRM

- Self-empowerment:
  - Ik geloof in mezelf
  - Ik heb controle over mijn leven
- Learning and new-potentials:
  - Ik werk hard aan mijn psychische herstel
  - Elke dag doe ik iets productiefs
- Spirituality
  - Mijn geloof of spiritualiteit helpt mij in mijn herstelproces
  - Als ik me somber voel, helpt mijn geloof of spiritualiteit me beter te voelen.

Demographics	N (=105)	%	All FACT teams Mentrum (n=2513) %
Gender			
Male	57	54.3	59.8
Female	48	45.7	40.2
Age range (M, SD)	22-71 (48.9, 10.1)		20-65+ (47.9, 11.2)
Primary diagnosis			
Schizophrenia spectrum	71	67.6	69.9
Affective	18	17.1	14.6
Personality disorder	9	8.6	9.4
Autism	6	5.7	2.5
Addiction	1	1.0	1.8
Other	0	0	1.8
Country of origin			
Netherlands	66	62.9	24.7
Other Western	9	8.6	4.4
Not-Western	30	28.6	37.2
Mixed/Unknown	0	0	33.7
Housing status			
Independent housing	90	85.7	11.2
Supervised in the community	12	11.4	?
Sheltered home	2	1.9	0.2
Homeless	1	1.0	1.2
Other/unknown	0	0	87.4
Marital status			
No relationship	82	78.1	47.6
In a relationship	23	21.9	7.2
Other/unknown	0	0	45.2
Legal status			
Voluntary	90	85.7	84.6
Not voluntary	15	14.3	15.4
Treatment status			
Regular (geen FACT)	86	81.9	
Intensified (FACT)	11	10.5	
Admitted (opgenomen)	8	7.6	

Scores schalen

Scale	M (SD)	Range	All FACT teams
BPRS Total (24-168)	42.70 (11.34)	25-83	
Positive (5-35)	9.40 (5.61)	5-27	
Negative (7-49)	11.85 (3.61)	7-24	
Affective (6-42)	13.06 (5.21)	6-27	
Excitement (8-56)	11.48 (2.91)	8-24	
HoNOS Total (0-48)	10.62 (5.45)	0-27	10.66 (6.55)
Behaviour (0-12)	1.02 (1.41)	0-6	1.33 (1.67)
Impairment (0-8)	1.92 (1.63)	0-7	1.93 (1.64)
Symptoms (0-12)	3.85 (2.57)	0-11	3.56 (2.53)
Social functioning (0-16)	3.83 (2.58)	0-11	3.77 (2.82)
MHRM (mean) Total (1-5)	3.33 (0.46)	2.00-4.63	
Self-empowerment	3.30 (0.57)	1.77-4.69	
Learning and new potentials	3.39 (0.45)	2.20-4.53	
Spirituality	3.03 (1.05)	1.00-5.00	

Correlaties BPRS/MHRM

	MHRM mean total	MHRM self-empowerment	MHRM learning and new potentials	MHRM spirituality
BPRS total	-0.402**	-0.485**	-0.330**	0.104
BPRS positive	-0.098	-0.207*	-0.041	0.230*
BPRS negative	-0.158	-0.073	-0.275**	0.035
BPRS mood	-0.536**	-0.647**	-0.352**	-0.088
BPRS excitement	-0.109	-0.177	-0.095	-0.123

* : correlation is significant at the 0.05 level

** : correlation is significant at the 0.01 level

- Regressie-analyse: variantie herstel
  - 35 % mood
  - 1,4% negative
- Alleen psychosegroep (n=71):
  - r negative = -0.266**
  - Regressie: 20% mood, 4% negative

Correlaties HoNOS/MHRM

	MHRM mean total	MHRM self-empowerment	MHRM learning	MHRM spirituality
HoNOS total	-0.152	-0.247*	-0.106	0.084
HoNOS behaviour	-0.109	-0.125	-0.047	-0.157
HoNOS impairment	-0.149	-0.139	-0.186	0.017
HoNOS symptoms	-0.096	-0.252**	-0.010	0.179
HoNOS social functioning	-0.062	-0.104	-0.076	0.089

* : correlation is significant at the 0.05 level

** : correlation is significant at the 0.01 level

Bevindingen

- Samenhang van -0,4 (BPRS) en -0,1 (HoNOS) tussen symptoomernst en persoonlijk herstel
- Samenhang is grootst voor angst- en depressiesymptomen (-0,5)
- Weinig samenhang met negatieve symptomen (-0,2) en vrijwel geen met positieve symptomen (-0,1) en verminderd functioneren (-0,1)

Discussie/conclusies

- Persoonlijk herstel gaat over meer dan symptoomernst en functioneren
- Stemmingssymptomen hebben veel invloed op de ervaring van herstel
- Psychotische symptomen bepalen nauwelijks persoonlijk herstel

Consequenties voor de praktijk

- Aandacht voor symptomen en persoonlijk herstel is belangrijk
  - In behandeling
  - In het meten van uitkomsten (dus aparte schaal voor persoonlijk herstel)
- Behandelen van angst en stemming is minstens zo belangrijk als behandelen van hallucinaties en wanen

Dank

- Alle patiënten die deel hebben genomen aan het onderzoek
- Alle behandelaren en ervaringswerkers van Mentrum Baarsjesweg
- Prof. dr. Lieuwe de Haan, psychiater, hoogleraar psychotische stoornissen, AMC/Arkin
- Dr. Astrid Vellinga, psychiater/plaatsvervangend geneesheer-directeur, Mentrum, Arkin
- Dr. Frederike Schirmbeck, GZ-psycholoog/onderzoeker, AMC/Arkin
- Dr. Rien Van, psychiater/opleider, Arkin
- Marij Schenkelaars, stagiaire psychologie UvA
- Thijs Burger, aios psychiatrie, Arkin/AMC
- Dr. Mariken de Koning, psychiater/onderzoeker, Mentrum, Arkin
- Dr. Martijn Kikkert, afdeling onderzoek, Arkin
- Dr. Jaap Peen, onderzoeker, afdeling onderzoek, Arkin

